

# הלכות הדרף היומי

## מסכת נזיר

### תוכן

- א. הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל רבי מטמא ... אהל זרוק ... לא שמיה אהל  
1
- ב. אהל זרוק ... לא שמיה אהל.....2

### דף נה.

## א. הנכנס לארץ העמים בשידה תיבה ומגדל רבי מטמא ... אהל זרוק ... לא שמיה אהל

כבר התבאר לעיל דף נד: שגזרו על גושה של ארץ העמים טומאה וחזרו וגזרו על אוירה, ובמסכת הגינה דף כה: התבאר שהכמים גזרו טומאה על ארץ העמים, מפני שהנכרים מירושלים בקבורת מתייהם וקוברים אותם בכל מקום<sup>1</sup>. (ושלש גזרות גזרו: א) יוסי בן יועזר איש צרדה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים גזרו על גוש העפר של ארץ העמים<sup>2</sup>, לפי שבכל חלק מהעפר יש לחוש שמא נמצא שם עצם של מת כשעור שעורה, שמטמא במגע ובמשא, אבל לא גזרו אלא טומאת ספק, שאם נגעו תרומה או קדשים בגושה היו תולים, לא אוכלים ולא שורפים, ועל אוירה של ארץ העמים לא גזרו כלל; ב) שמונים שנה לפני חרבן הבית גזרו אף על אוירה ספק טומאה, ג) כמה שנים אחר החורבן, בזמן שבית דין הגדול היה באושא, חזרו וגזרו<sup>3</sup> על גושה טומאת ודאי, שתרומה שנגעה בו שורפים אותה, וטומאת אוירה השאירו כמו שהיתה בטומאת ספק.

ארץ העמים מטמאה במגע ובמשא ואינה מטמאה באהל<sup>4</sup>, אבל אם נכנס בראשו ורובו לארץ העמים, יש לו דין של טומאת אוירה וטומאת אהל

<sup>1</sup> פהמ"ש להרמב"ם אהלות פ"ב מ"ג, ועי' רמב"ם טומאת מת פ"ב הט"ז  
<sup>2</sup> כמבואר כל זה בשבת טו: ועי' ירושלמי שבת פ"א ה"ד שהלכות ארץ העמים הן מגזרות י"ח דבר של תלמידי ב"ש וב"ה, שההלכה שהיתה בידם מיוסי בן יועזר ויוסי בן יוחנן שכתוה.  
<sup>3</sup> ועי' רמב"ם טומאת מת רפ"א ומאירי נזיר נד שמשמע שרק שתי גזרות היו טומאת גושה וטומאת אוירה  
<sup>4</sup> רמב"ם טומאת מת פ"ב הט"ז ופ"ג ה"ב. שאם הכנים ידו או אחד מאבריו לארץ העמים והאחיל על גושה, אינו טמא. מל"מ טומאת מת פ"א ה"א ד"ה ודע שבכ"מ

# הלכות הדרף היומי

## מסנת נזיר

שלמרות שעל האויר עצמו לא גזרו טומאה, כל שאינו מאהיל על העפר. כשמאהיל נטמא<sup>5</sup>. וי"א<sup>6</sup> שגזרו על האויר עצמו שיטמא.

המהלך<sup>7</sup> בארץ העכו"ם אפילו בהרים ובסלעים טמא טומאת שבעה<sup>8</sup>, אף על פי שלא נקבר שם מת מעולם, מכל מקום נתגלגל שם עפר ארץ העמים<sup>9</sup>. ואפילו עיירות ישראל שבארץ העמים טמאות משום ארץ העמים, שלא חילקו חכמים בחוץ לארץ<sup>10</sup>.

הנכנס לארץ העכו"ם בקרון או אפילו בכלי טיס הפורח באויר, או באהל שנישא בידי אדם<sup>11</sup>, טמא, שאהל זרוק אינו קרוי אהל ואינו חוצץ בינו לבין העפר, ולבין האויר<sup>12</sup>.

**ב. אהל זרוק... לא שמיה אהל**

<sup>5</sup> משנה למלך שם

<sup>6</sup> משנה אחרונה אהלות פי"ח מ"ו, וכ"ד הלח"מ נזירות פ"ז ה"ג

<sup>7</sup> רמב"ם הלכות שם פרק יא הלכה ה

<sup>8</sup> בים ובמקום שהים עולה בזעפו טהור משום נוגע בארץ העכו"ם וטמא משום אוירה.

<sup>9</sup> פיהמ"ש לרמב"ם שם יחו

<sup>10</sup> תוס' אנשי שם אהלות פ"ב מ"ג בשם ב"ד.

<sup>11</sup> ערוך השולחן העתיד הלכות טומאת מת סימן כג סעיף יט

<sup>12</sup> לחם משנה הלכות נזירות פרק ז הלכה ג

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

# הלכות הדרף היומי

## מסכת נויר

רכבת נוסעים הנוסעת מעיר לעיר, ובדרך נסיעתה היא עוברת על בית הקברות, יש המקילים לכהן לנסוע ברכבת לצורך פרנסתו<sup>13</sup>. ויש<sup>14</sup> המחמירים.

<sup>13</sup> ילקוט יוסף ביקור חולים ואבלות סימן נו – דין אוהרת טומאת כהן סעיף ד שמה שפסק הרמב"ם (פרק יא מהל' טומאת מת ה"ה) דלא שמייה אהל, שהלכה כרבי מחבירו. וכן דעת רוב הראשונים (בעירובין ל ב). הנה השבות יעקב ח"א (סי' פה) כתב, דמוכח מדברי הרמב"ם דמדאורייתא אהל זרוק שמייה אהל, ורק מדרבנן לא שמייה אהל. ע"ש. והניף ידו שנית בשבות יעקב ח"ב (סי' צח) לחוק דבריו. ע"ש. גם הגאון פני יהושע (סוכה כא א) בתוס' ד"ה ועל גביהן, כתב, שנראה ברור דהא דק"ל אהל זרוק לא שמייה אהל, ואינו הוצי' בפני הטומאה, אינו אלא לחומרא בעלמא מדרבנן, אבל מדאורייתא שמייה אהל. ע"ש. ובשו"ת מלמד להועיל (חיו"ד סי' קלג אות ג) כתב, שבספר פתח האהל (כלל ג סי' י) הביא ראיות לדברי השב"י והפני יהושע הנ"ל. ע"ש. וע"ע במרכבת המשנה (פרק יא מהל' טומאת מת ה"א). ע"ש והנה לפי מ"ש הראב"ד בהשגות (פ"ה מהל' נזירות הט"ז): כהנים בזמן הזה ממאי מת הם, ואין עליהם עוד חיוב טומאה, והמחייבם עליו להביא ראיה. עכ"ל. וע' בבית יוסף (סי' שעג) והכנה"ג שם כתב ע"ד מרן, שלא ראה דברי הארחות חיים שאילו ראהו היה רואה כמה רבוותא עומדים כסברת ר"ת. ולפי מ"ש המשנה למלך (פרק ג מהלכות אבל) שעל פי דברי הראב"ד אין שום איסור לכהנים בזמן הזה להטמאות למת, אתי שפיר המנהג. וכן כתב בשו"ת הגאון רעק"א מה"ת (סי' יח) שלדעת הראב"ד אפילו איסור דרבנן ליכא. ע"ש. אולם הדגול מרבבה (סי' שעב ס"ב) כתב, שלפי מ"ש הלחם משנה (פ"ה מהל' נזירות), שגם רש"י ס"ל כהראב"ד להקל, הרוצה לסמוך להקל אין למחות בידו, ושוב הוסיף: שאולי לא אמר הראב"ד אלא לענין חיוב מלקות, אבל לענין איסור מודה, ואולי אפילו איסור תורה איכא. ע"כ. וכ"כ בשו"ת תמים דעים (סי' רלו). ע"ש. וע"ע בשו"ת התם סופר (חלק יורה דעה סימן שלה) בד"ה ומ"ש רמכ"ת, כתב ואחר כשלושים שנה מצאתי שכ"כ להדיא הראב"ד בשו"ת תמים דעים שאסור מן התורה. עכ"ל. אולם החתם סופר עצמו (שם סי' שלט) כתב אליבא דהראב"ד שאין בזה אלא איסור דרבנן, ושהראב"ד בשו"ת תמים דעים (סי' רלו) ס"ל כהרמב"ם ורוב הפוסקים, ותרי הראב"ד נינהו. ע"ש. וע' בשו"ת אבני נזר (חיו"ד סי' תסח אות יד) שכתב, דמ"ש החת"ס סי' שלה להחליט שהוא איסור תורה, זה אינו לפע"ד, אבל הוא מחלוקת ראשונים, שהרמב"ן בה"י ס"ל שהוא רק מדרבנן, אבל הר"ן ס"ל דהוי מה"ת. וע"ע בשואל ומשיב תליתאה (סי' מג) שכתב אודות רכבת הנוסעת על מקום הקברות, לכאורה יש לחוש לכהנים הנוסעים ברכבת, משום איסור טומאת כהנים דהא ק"ל אהל זרוק לא שמייה אהל, והרכבת היא כאהל זרוק, אלא ש"ל דבשדה תיבה ומגדל דוקא בפרע ראש המעויבה לוקה (נויר יז רע"ב), ומשמע שכל שהוא סתום גם למעלה אינו מטמא, וכאן הרכבת היא סתומה למעלה, אלא שלא מבואר אם מותר גם לכתחלה להכנס בשדה תיבה ומגדל שהם סתומים, אולם לפי מ"ש התוס' שכל שדרכו בכך תמיד מקרי אהל קבוע, והוצי', א"כ מכל שכן ברכבת שדרכו בכך יומם ולילה דמקרי קבוע. ע"ש. ויש להוסיף צירוף נוסף, מ"ש המשנה למלך (פרק יא מהל' טומאת מת ה"א) אליבא דהרמב"ם, וז"ל: עוד נראה לי לומר דהא דק"ל אהל זרוק לא שמייה אהל, היינו דוקא כשהוא באויר, אבל כשהלך ע"ג קרקע, אף רבי מודה דחשיב אהל, שכן מדויק בלשון רבינו: "שדה תיבה ומגדל הפורחים באויר", וע' בשו"ת ויאסוף שלמה (דף פז ע"ג) שכתב ללמוד מדברי המשנה למלך הלכה למעשה, לענין נסיעה במכוננית ע"ג קברים, שמהלכת ע"ג קרקע, דשפיר הויה הציצה בין הטומאה למכוננית. ושפיר דמי. ע"ש ושוב ראיתי בשו"ת ציץ אליעזר חלק יב (סי' סב), שנשאל אודות נסיעה לכהן באוטובוס, בכביש העולה במעלות הר הזיתים בירושלים, שהוא סמוך מאד לקברות ישראל. וע"פ השמועה חלק מהכביש מצדו הימני נסלל ע"ג קברים, ע"י הירדנים, בזמן שליטתם בירושלים, והאריך הרחיב בזה כיד ה' הטובה עליו, והביא דברי השבות יעקב ודעמיה הנ"ל, דהא דק"ל אהל זרוק לא שמייה אהל, אינו אלא מדרבנן, ואסף איש מהור אחרונים רבים שצדדו להקל, (ומהם מהנזכרים לעיל), ושם (בס"ס סג) הוסיף לצרף סברת רבינו יהונתן, שכל שיש פותח טפח מן הטומאה עד קרקעית המכוננית או הרכבת, נתמעט כח הטומאה, ובכה"ג גם אהל זרוק שמייה אהל, והוצי' מפני הטומאה. והעלה בכחא דהיתרא. ע"ש.

<sup>14</sup> עיין כתב עת: תחומין כב, תשס"ב, 510 – 504 במסכת כהנים מעל בית קברות מהרבנים: מתתיהו הלבשרשטט, ואברהם יעקב גולדמינץ

תרומות והנצחות – בנק הדואר ח"ן 22887389 – ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLII7K9ciPjB873YPB8kBu>